

Список використаних джерел:

- [1] Баглаєва, Н. (2011). Новий зміст – нові технології. Інтерактивні технології розвитку дошкільників. *Палітра педагога*, (3), 22 – 25.
- [2] Ведмедовська, Д. (2010). Використання народних традицій у навчально-виховному процесі. *Імідж сучасного педагога*, (5), 4 – 5.
- [3] Гончарова, Є. (2004). Історичний аспект українських національних традицій. *Імідж сучасного педагога*, (4), 47 – 49.
- [4] Гуревич, Р. (2014). *Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях*. Вінниця: ТОВ «Планер»
- [5] Данілова, О. (2014). *Мультимедія у навчальному закладі*. Київ: Вид. дім «Шкільний світ».

DOI 10.36074/24.04.2020.v4.30

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ГРУПА:

Хмельницька Олена Сергіївна

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри загальної педагогіки і
педагогіки вищої школи

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»

Сергійчук Олена Миколаївна

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки і
педагогіки вищої школи

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»

Багно Юлія Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки і
педагогіки вищої школи

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»

Ткаченко Лариса Василівна

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки і
педагогіки вищої школи

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»

УКРАЇНА

На сучасному етапі розвитку освіти дистанційне навчання в Україні покликане забезпечити безперервність освітнього процесу та сприяти збереженню здоров'я українського суспільства. Учені та педагоги дійшли

висновку, що навчання має бути змістовним, сучасним, мобільним та зручним. Всі ці аспекти освіти забезпечує дистанційне навчання.

Реформуючи систему освіти протягом останніх десятиріч, Україна поступово запроваджувала складові системи дистанційного навчання. Ще у 2000 році було створено Український центр дистанційної освіти (Наказ МОН №293 від 07.07.2000 р.) та у 2003 затверджено Програму розвитку системи дистанційного навчання на 2004-2006 рр. (Постанова КМУ №1494 від 23.09.2003 р.) та заходи щодо її реалізації (Наказ МОН №802 від 04.12.2003 р.). 26 квітня 2004 р. наказом МОН №335 було створено Координаційну раду з розвитку системи дистанційного навчання при Міністерстві освіти і науки України. Наступним кроком став наказ МОН №466 від 25.04.2013 р. Про затвердження Положення про дистанційне навчання [1].

Дистанційне навчання – це можливість для того, хто вчиться отримувати необхідні повноцінні знання за межами навчального закладу та у зручний час. Дистанційно можуть навчатися дошкільники, учні, студенти та дорослі. Права та обов'язки учасників навчального процесу в Україні регулює Положення про дистанційну освіту та Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні.

Обов'язковою умовою організації дистанційного навчання є використання сучасних освітніх інтернет-технологій, комп'ютерних та комунікаційних засобів, мультимедійних програм. Це дозволяє зробити навчання цікавим, змістовним, всеохоплюючим тощо.

Серед переваг дистанційного навчання: *зручність* (можливість викладання навчального матеріалу з урахуванням індивідуальних особливостей, підготовки, досвіду, здібностей та можливостей учнів); *актуальність* (можливість впроваджувати сучасні педагогічні та методичні розробки); *зручність* (можливість навчатися у будь-який час, будь-де, де є можливість, повертатись до вивченого матеріалу з метою повторення); *модульність* (матеріал розбито за темами і зручними частинами); *економічна ефективність* (навчання дешевше ніж традиційне, оскільки не задіяні приміщення закладів освіти, полегшений доступ до навчальних матеріалів); *інтерактивність* (можливість спілкування між учасниками освітнього процесу (учителя з учнями, учнів з однокласниками); *контроль якості освіти* (можливість контролю без психологічних бар'єрів у спілкуванні, проведення дискусій, чатів, форумів, здійснення самоконтролю); *відсутність кордонів* для здобуття освіти [2].

Проте, дистанційне навчання має ряд недоліків. Серед них: *відсутність прямого контролю* (особливо дитині важко змусити себе навчатися у вільний час, знижується дисциплінованість учнів, тому активну роль необхідно буде здійснювати батькам); *відсутність особистих контактів з учителем та іншими учнями* («живе» обговорення питань, групові дискусії, активна діяльність сприяють розумінню та міцному засвоєнню матеріалу); *не завжди є можливість застосувати набуті знання на практиці* (не все можна провести у домашніх умовах); *не завжди заслужені оцінки* під час тестувань і перевірок; *необхідне обладнання* (комп'ютер, веб камера, мікрофон, смартфон, інтернет) та *технічні навички роботи* з ними тощо [2].

Серед платформ для здійснення дистанційного навчання застосовуються безкоштовні та платні. Для інтелектуального розвитку дошкільнят та учнів

початкової школи, підвищення їх допитливості, вивчення іноземної мови, математики та навчання у ігровій формі можна використовувати такі он-лайн інструменти IQsha, Study-Smile, Вчи.юа, Мел, Matific, Розумники, #Живі письменники тощо [4].

Для здійснення мотивації до навчальної діяльності, вивчення необхідного навчального матеріалу у цікавій і доступній формі школярам середньої школи пропонують використовувати відповідні платформи та он-лайн інструменти. Зокрема, GIOS, LearningApps.org, YouTube – канали, Ukraïner, Matific, Childdevelop, MozaVeb, Learning.ua, Kahhot, «У класі» тощо. Старшокласникам для вдосконалення знань з різних навчальних предметів і підготовки їх до ЗНО пропонуються такі он-лайн інструменти та платформи, як iLearn, Prometheus, Куншт, EdEra, YouTube – канали та ін [4].

Дистанційна освіта є одним із засобів забезпечення освіти протягом всього життя. Її часто використовують дорослі, які хочуть підвищити свій методичний чи практичний рівень, змінити сферу діяльності, набути нових навичок, дізнатися щось нове, тобто здійснювати саморозвиток.

Для підвищення професійного рівня учителів та навчання студентів закладів вищої освіти застосовуються такі он-лайн сервери та інструменти викладання як Prometheus, Quizlet, Classtime, Mozaweb, Zoom, Google Classroom, Clasdojo, Padlet, Moodle тощо. Дистанційна освіта у епоху інформаційного суспільства значно розширює можливості самореалізації кожної особистості, сприяє набуттю гнучких навичок, критичного мислення, кар'єрному росту [4].

Для організації дистанційної освіти необхідно забезпечити наявність чотирьох типів суб'єктів: учні, студенти чи здобувачі (ті, хто вчиться); викладач, учитель чи тьютор (той, хто навчає); організатор (планує навчальну діяльність, розробляє програми, вирішує організаційні питання тощо); адміністратор (забезпечує функціонування системи, вирішує технічні питання) [2].

Ефективність дистанційної освіти залежить від ряду чинників. Один з них – формат навчання. Він може бути синхронним, асинхронним, комбінованим. При синхронному навчанні матеріали надаються в реальному часі за допомогою онлайн конференцій чи вебінарів. Зв'язок з учителем чи викладачем встановлюється у певний час, а від того, хто вчиться вимагають уважність і участь. Зразком такого синхронного навчання може бути «Всеукраїнська школа онлайн», запроваджена за допомогою телебачення з 6 квітня 2020 року у зв'язку з карантинном.

При асинхронному форматі учню чи студенту відкривається доступ до даних, і він вивчає їх самостійно у зручний час. Зразком такого навчання може бути створення Google-класів з різних дисциплін, застосування різноманітних інструментів викладання чи робота на платформі Moodle. При комбінованому навчанні ці способи поєднують.

Наступний чинник – групове чи індивідуалізоване дистанційне навчання. При останній формі здобувач освіти може зв'язуватись і контактувати з викладачем, ставити питання тощо. За групової форми роботи така можливість надається лише під час онлайн-уроків.

Наступний чинник ефективного дистанційного навчання – це викладач та програма навчання. Від професійності викладача, його компетентностей,

вміння правильно виставляти акценти, мотивувати, навичок та досвіду роботи залежить результативність проведеного дистанційного навчання.

Навчальна програма з дистанційного навчання має обов'язково забезпечувати реалізацію завдань, бачачи за темами надавати необхідний матеріал, здійснювати контроль у вигляді тестування чи певної звітності, надавати можливість для самостійної роботи [3].

Зокрема, у закладах вищої освіти навчальні програми розміщують у середовищі Moodle. Це модульне об'єктно-орієнтоване середовище дистанційного навчання, безкоштовна, відкрита система дистанційної освіти. Ця система є дуже популярною та використовується студентами 175 країн світу, перекладена на десятки мов. Перевагами цієї платформи є можливість розширення за рахунок зовнішніх модулів, достатньо розвинута система звітності, підтримка зовнішніх тестів, а також висока ступінь надійності та відсутність обмежень за кількістю слухачів. Недоліками системи є високі вимоги до кваліфікації спеціалістів для налаштування та підтримки системи; необхідність використання потужного серверу та широкого каналу.

Отже, на сучасному етапі розвитку суспільства дистанційна освіта займає важливе місце у організації навчання, надає додаткові можливості у підвищенні знань, навичок, компетентностей учнів, студентів і дорослих; забезпечує здійснення саморозвитку і самоосвіти. Завдяки існуючі перевагам організації дистанційної освіти, вона є перспективною та популярною у всіх сферах життя і діяльності людини.

Список використаних джерел:

- [1] *Дистанційна освіта. Освіта.ua.* (2007-2020). Вилучено з https://ru.osvita.ua/legislation/Dist_osv/
- [2] *Дистанційна освіта. Вища освіта.* (2011-2018). Вилучено з <http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita/pro>
- [3] Корбут, О. (2013). Дистанційне навчання: моделі, технології, перспективи. Науково-практична конференція «Новітні освітні технології». Вилучено із <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1123>
- [4] Швадчак, Н. (2020). 35 інструментів для дистанційного навчання. «Нова українська школа». Вилучено із <https://nus.org.ua/articles/30-instrumentv-dlya-dystantsijnogo-navchannya-dobirkanush/>